

PREPORUKA VIJEĆA**od 11. srpnja 2017.****o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2017. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2017.**

(2017/C 261/18)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ⁽²⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 16. studenoga 2016. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2017. za koordinaciju ekonomske politike. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 9. i 10. ožujka 2017. Komisija je 16. studenoga 2016. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu je utvrdila da je Nizozemska država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 9. i 10. ožujka 2017. Vijeće je 21. ožujka 2017. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja („Preporuka za europodručje”) ⁽³⁾.
- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na blisku međusobnu povezanost ekonomija u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Nizozemska bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke za europodručje, koja je navedena u preporukama 1. i 2. u nastavku.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

⁽³⁾ SL C 92, 24.3.2017., str. 1.

- (3) Izvješće za Nizozemsku za 2017. objavljeno je 22. veljače 2017. U njemu je ocijenjen napredak Nizozemske u odnosu na provedbu preporuka za Nizozemsku koje je Vijeće donijelo 12. srpnja 2016., mjere poduzete kao odgovor na preporuke za tu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Nizozemske u ostvarenju svojih nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće je sadržavalo i rezultate detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, koji su također objavljeni 22. veljače 2017. U svojoj analizi Komisija je zaključila da u Nizozemskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Među državama članicama europodručja Nizozemska bilježi najveći trogodišnji prosjek suficita tekućeg računa u pogledu BDP-a. Taj suficit podrazumijeva da raspodjela resursa nije optimalna te da postoje mogućnosti za povećanje rasta i socijalne zaštite. Raspoloživi dohodak kućanstava ograničen je visokim klinom obveznih plaćanja. Razina privatnog duga je visoka, osobito hipotekarnih kredita kućanstava. Duga bilanca kućanstava povećava ranjivost u pogledu financijskih šokova. Osobito je važna potreba za mjerama kojima se smanjuju rizici od negativnih učinaka na nizozemsko gospodarstvo te, s obzirom na njegovu veličinu i prekograničnu važnost, na ekonomsku i monetarnu uniju.
- (4) Nizozemska je 26. travnja 2017. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2017. te Program stabilnosti za 2017. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (5) Pri programiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) za razdoblje 2014.–2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno u članku 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.
- (6) Nizozemska je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe pravilu o dugu. Vlada u svojem Programu stabilnosti za 2017. planira povećanje suficita opće države s 0,5 % BDP-a u 2017. na 1,3 % BDP-a u 2020. Srednjoročni proračunski cilj, tj. strukturni deficit od 0,5 % BDP-a, i dalje će se ispunjavati s pozitivnom razlikom tijekom programskog razdoblja. Prema Programu stabilnosti za 2017. predviđa se da će se u 2017. udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 58,5 %, ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Vlada planira daljnje smanjenje udjela državnog duga na 49,3 % BDP-a u 2020. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije uvjerljiv je. Prema proljetnoj prognozi Komisije za 2017. predviđa se da će se strukturni saldo povećati sa suficita od 0,2 % BDP-a u 2017. na 0,4 % BDP-a u 2018., što je iznad srednjoročnog proračunskog cilja. Predviđa se da će se dug opće države i dalje stabilno smanjivati, izvan zahtjeva određenih pravilom o dugu. Općenito, Vijeće smatra da se očekuje da će Nizozemska 2017. i 2018. ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu. Istodobno, poštujući srednjoročni cilj, ima još prostora za poticanje potencijalnog rasta i domaće potražnje fiskalnim i strukturnim politikama, uključujući ulaganjem u istraživanje i razvoj, te stvaranjem uvjeta za viši rast realnih plaća, i u kontekstu trajne vanjske neravnoteže.
- (7) Nedavni rast zaposlenosti može se u velikoj mjeri pripisati povećanju broja zaposlenih na ugovor o radu na određeno vrijeme i samozaposlenih. Visok i sve veći postotak ugovora o radu na određeno vrijeme te brzo povećanje broja samozaposlenih osoba bez zaposlenika objašnjava se velikim razlikama u primjenjivom radnom zakonodavstvu, zaštiti radnika te u zakonodavstvu o oporezivanju i socijalnoj sigurnosti. Iako su poduzete određene mjere, neki od tih čimbenika i dalje djeluju kao financijski poticaji za zaposlenike da počnu raditi kao samozaposlene osobe ili pogoduju njihovu zapošljavanju na određeno vrijeme. To može osobito imati negativne učinke na osobe koje su na marginama tržišta rada te je možda doprinijelo zabilježenom ograničenom agregatnom rastu realnih plaća. Samozaposlene osobe često nisu dovoljno osigurane u pogledu invaliditeta, nezaposlenosti i starosti. To bi dugoročno moglo utjecati na održivost sustava socijalne sigurnosti. Provedba mjera za suzbijanje

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

lažnog samozapošljavanja obustavljena je do 2018. Stanje zaposlenosti osoba migrantskog podrijetla i dalje je velik izazov. Stopa zaposlenosti migranata rođenih izvan EU-a niža je 20 postotnih bodova od stope zaposlenosti osoba rođenih u Nizozemskoj, a to se samo djelomično može objasniti razlikama u dobi i razini obrazovanja.

- (8) Porast stope štednje kućanstava u proteklim godinama djelomično je rezultat veće štednje u drugom stupu mirovinskog sustava (obvezni dodatni privatni sustavi), čemu je doprinijelo regulatorno okružje. Odgovarajuća raspodjela, unutar naraštaja i među njima, troškova i rizika koji nisu obuhvaćeni donesenim propisima o indeksaciji i financijskim zaštitnim slojevima (okvir za financijsku procjenu) pomogla bi kućanstvima da raspodijele svoja financijska sredstva na način koji više pogoduje rastu. Vlada je najavila namjeru uvođenja značajne reforme drugog mirovinskog stupa radi poboljšanja pokrivenosti te uspostave transparentnijeg, fleksibilnijeg i aktuarski pravednijeg sustava.
- (9) Obrasci stambenog financiranja i štednje u tom sektoru oblikuju se na temelju desetljećima prisutnih nefleksibilnosti i poticaja koji imaju negativan učinak. Sklonost kućanstava da povećavaju bruto hipotekarni dug s obzirom na vrijednost stambenih nekretnina uglavnom je posljedica dugotrajnih fiskalnih poticaja, posebno poreznog odbitka na hipotekarne kamate u cijelosti. Unatoč jačanju gospodarskog oporavka dodatne mjere za rješavanje tog pitanja nisu poduzete od 2012.
- (10) Tijekom krize došlo je do znatnog pada ulaganja, koja su se otad tek djelomično oporavila. Čini se da su slaba ulaganja na razini cijelog gospodarstva jakog cikličkog karaktera, a bila su potaknuta slabljenjem aktivnosti na tržištu stambenih nekretnina te odabirom mjera fiskalne konsolidacije. Iako se čini da su prepreke ulaganjima neznatne, postupci za dobivanje građevinskih dozvola relativno su dugi. Čini se da su niska ulaganja u sektoru obnovljive energije povezana s prošlom dinamikom na tržištu, nesigurnošću tržišta i regulatornim čimbenicima. Javni i privatni rashodi za istraživanje i razvoj niski su s obzirom na razinu obrazovanja, akademska postignuća i razinu gospodarskog razvoja u usporedbi s najuspješnijim državama članicama. Državni rashodi za istraživanje i razvoj stagniraju od 2014., a privatna potrošnja u tom području i dalje je niska. Nije ostvaren napredak u pogledu povezane preporuke Vijeća za 2016.
- (11) Komisija je u okviru europskog semestra 2017. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Nizozemske i objavila je u Izvješću za Nizozemsku za 2017. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2017. i Nacionalni program reformi za 2017. te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Nizozemskoj u proteklim godinama. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socijalno-ekonomsku politiku u Nizozemskoj, nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica Unije, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnoga gospodarskog upravljanja Unijom pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine Unije.
- (12) Uzimajući u obzir tu ocjenu Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2017. i smatra⁽¹⁾ da se očekuje da će Nizozemska ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (13) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2017. i Program stabilnosti za 2017. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 1. i 2. u nastavku,

PREPORUČUJE da Nizozemska 2017. i 2018. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Istodobno poštujući srednjoročni cilj, upotrijebiti fiskalnu i strukturnu politiku za potporu potencijalnom rastu i domaćoj potražnji uključujući ulaganje u istraživanje i razvoj. Poduzeti mjere za smanjenje preostalih poremećaja na tržištu stambenih nekretnina te sklonosti kućanstava zaduživanju, posebno smanjenjem poreznog odbitka na hipotekarne kamate.

⁽¹⁾ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

2. Ukloniti preostale prepreke zapošljavanju osoblja na ugovore o radu na neodređeno vrijeme. Riješiti problem velikog rasta samozaposlenih osoba bez zaposlenika, među ostalim smanjenjem poreznih distorzija koje pogoduju samozapošljavanju, bez ugrožavanja poduzetništva, te promicanjem dostupnosti cjenovno pristupačne socijalne zaštite za samozaposlene osobe. Na temelju već pokrenutog opsežnog pripremnog postupka povećati transparentnost drugog stupa mirovinskog sustava te njegovu međugeneracijsku pravednost i otpornost na šokove. Stvoriti uvjete za promicanje višeg rasta realnih plaća uz poštovanje uloge socijalnih partnera.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. srpnja 2017.

Za Vijeće

Predsjednik

T. TÕNISTE
